

NOVA DOBA

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstr. Telefon št. 53.
Upravišтво Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštneга čekovneга urada št. 10.066.

Jos. Šinko.

posle. Nova vlada bo izvršila pogoje italijanske vlade. Podpisati mora kapitulacijo Reke. Jutri zjutraj odpotujejo v ta namen delegati vlade v Opatijo. Čuje se, da je eden izmed pogojev razpust vseh reških legij do 2. januarja. D'Annunziju je prepovedano stopiti na italijanska tla. D'Annunzio je strgal s prsi vsa italijanska odlikovanja in jih dal svojemu adjutantu, da jih izroči kralju Italije, ker ga je sram, jih še nadalje nositi. Nad moštvom ladij, ki so ušle tekom blokade in se pridružile d'Annunziju, je proglašen preki sod. Poveljnik dreadnoughta »Dante Alighieri« je obsojen na smrt, enako vsi mornarji, ki se do 2. jan. ne javijo pri italijanski komandi v Opatiji, ter vsi vojaki in oficirji italijanske vojske, ki so se pridružili d'Annunziju.

Opatija, 1. jan. Nocoj ob 10. uri so se vrnili delegati reške vlade in predložili generalu Cavigliu popolno kapitulacijo reške vlade.

Stavka rudarjev.

Pogajanja razbita?

Ljubljana, 1. jan. Včeraj popoldne so se pri deželni vladi nadaljevala pogajanja. Trboveljska družba je pripravljena privoliti mal povišek, kar bi se naj krilo z zvišanjem cen kosovnega premoga. Vlada je izjavila, da ne more pristati na predlog družbe. V ponedeljek se vrši zopet konferenca pri deželni vladi. Upravičena je bojazen, da ne pride do sporazuma.

Politične vesti.

Dve novoletni epistoli je priobčilo ljubljansko »Jutro«: članek »Ob novem letu« nar. poslanca dr. Žerjave, in članek »Demokratom!« ministra dr. Kukovca. Dr. Žerjav ugotavlja, da se vidi od dneva do dneva bolj, kako država dobiva moč, da z železno roko drži v šahu one, ki je ne ljubijo. Siliti, da državo ljubi, ne moremo nikogar, respektirati pa jo mora vsako, kdor hoče pri nas živeti. Napredek je videti tudi v ustavnem vprašanju in v upravi. Večina konstituant je postavila monarhijo in edinstvenost države izven diskusije. Začetne težave v upravi se vedno manjšajo. Zato gledamo z optimizmom v bodočnost. — Dr. Kukovec povdarja, da demokratska ideja v Sloveniji ni imela nikdar ugodnejših tal nego danes, ker ima močno zaslombo v enem najmočnejših klubov v parlamentu. Klerikalizem v Sloveniji, ki je glodal na narodu 50 let, je zlomljen in noben umetnik ne popravi več klerikalnih razvalin. Edino v demokratski stranki je videti smotreno nacionalno in gospodarsko delo. Ne glodajmo vedno samo stare kosti boja proti klerikalizmu, ampak poprimimo se pozitivnega dela. Pritegnimo k delu mladino!

Razmejitve pri Sv. Duhu. Profesor dr. Kovačič v mariborski »Straži« ostro nastopa proti sklepom pariške konference glede razmejitve pri Sv. Duhu, katere se je prvotno raztrobila celo kot nekakšen naš uspeh. Z določbo, da je okrajna meja državna meja že od Sv. Duha naprej, namesto šele vzhodno od Lubibrega, kakor je predlagala naša delegacija, je napravljena velika zarezava avstr. ozemlja v naše ozemlje globoko proti Dravi, je raztrgana cela župnija in šolski okoliš Sv. Duha ter katastralna občina Veliki Boč. Župna cerkev pride v Jugoslavijo, pa tik ob mejo, nova šola in pokopališče pa v Avstrijo. Izgubimo skoro vso popolnoma slovensko občino Veliki Boč, katastravno občino Pesnica in Klanjec. V bodočo Vel. Nemčijo pridejo vrhovi vzhodno od Sv. Duha, ki obvladujejo celo dravsko dolino in Maribor, tako da so na pr. lani na Petrovo z enega teh gričev z daljnogledom opazovali prihod regentov v Maribor in celo belo oblečene deklice na dravskem mostu. Ta razmejitve je skozinsko reakcionarna in je res škandal, če se, kakor trdi dr. Kovačič, naše poslaništvo v Parizu za zadevo ni pobistalo.

Ustava kraljevine Italije je s posebnim kraljevim dekretom razširjena na jadransko ozemlje, ki je po rapalski pogodbi pripadlo Italiji.

Iz jugoslov. komunistične stranke je izstopil vodja komunistov na Hrvaškem, dr. Mijo Radošević. V svoji izjavi pravi, da je vodstvo stranke prešlo v roke ljudi, ki so se izneverili komunističnemu programu.

Carigrad ostane Turčiji. Lloyd George, angleški min. predsednik, je izjavil, da ostane Carigrad Turčiji, Dardanele pa se internacionalizirajo in postavijo pod kontrolo Angleške, Francoske in Italije.

Pripojitev zapadne Ogrske k Avstriji se izvrši v kratkem. Poslaniška konferenca v Parizu je te dni sklenila da ima Ogrska to ozemlje izročiti medzavezniški komisiji v Sopronju, katera ga mora takoj oddati v upravo Avstriji.

Za župana v Brnu je bil 31. dec. izvoljen nar. soc. dr. Macu. Nemci se volitve niso udeležili.

Iz Korotana.

Na Koroškem odklanjajo slovenske učitelje! Vsled poziva višjega šolskega sveta v Ljubljani je na Koroško pristojno slov. učitelstvo pri deželnem šolskem svetu v Celovcu vložilo prošnje za nastavljenje na Koroškem. Vse te prošnje so bile v Celovcu odbite. Koroški Nemci hočejo tudi v slovenskem delu dežele nastavit same Nemce in nemškutarje za učitelje. Kaj poreče k temu naš višji šolski svet, ne vemo. Morda nastavi na Kočevskem in drugod še več nemških učiteljev, naši slovenski učitelji iz Koroške pa lahko gredo s trebuhom za kruhom — v Ameriko!

Mariborske novice.

Urednik »Slov. Gospodarja« zopet obsojen. V četrtek je bila končno izrečena sodba v velikem procesu, ki je nastal radi poboja na klerikalnem shodu lanske pomlad v Gornji Kungoti. Na tistem shodu je izzval urednik Žebot pravo mesarsko klanje. Bil je radi tega minuli četrtek z glavnim klerikalnim agitatorjem Galundrom in še dvema tovarišema obsojen radi pretepanja in žaljenja časti (§ 411, 496 in 487 k. z.) na 100 K globe in v povračilo zasebne odškodnine okrog 4000 K ter v plačilo stroškov, ki bodo znesli tudi lepe tisočake; ker so bili trije odvetniki in sodna komisija na licu mesta v Gornji Kungoti. Značilno je, da je bil ta katoliški urednik obsojen tudi radi žaljenja časti, ker je zmerjal samostojne kmete: »ti prokleta svinja, jaz ti bom že pokazal, prokleti mlinar, si kmetom žito ukradel in jih goljufal« itd. Razprava je bila zelo zanimiva, saj je bila prostorna dvorana skoraj polna obdolžencev. Večino so tvorili klerikalci, ki so po sodni obravnavi odšli popolnoma poparjeni. Upamo, da bo saj ta sodba zalegla in povzročila dostojnejšo pisavo v klerikalnih listih! (Optimisti! Op. ur.)

Iz politične službe. Vladni koncipist Fran Rodošek je iz Slovenjgradca premeščen k okr. glavarstvu v Mariboru.

Pred mariborsko poroto so bili obsojeni mesarski vajenci »Prve jugoslov. tvornice za milo« Ubeleis, Črnko in Marat na eno oz. 2 leti težke ječe, ker so z oddajo loja s ponarejenimi listki trdili oškodovali za 170.000 K. — Na smrt je bila obsojena Ana Trančar iz Št. Ilje, ki je pred meseci umorila svojega moža.

Aretiranega Radičevega agenta Marčenka, pri katerem so našli važne dokumente, zlasti korespondenco med Radičem in znanim frankovskim veleizdajnikom Gagliardijem (Radič se imenuje »šef v Hrvatski«, Gagliardi pa »zagranični šef«), so poslali v Beograd.

Sanatorij v Mariboru. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani je v zmislu sklepa zdravstvenega sveta za Slovenijo in Istro dovolil kirurgu dr. Mirku Černičju in ginekologu dr. Benjaminu Ipavicu otvoritev sanatorija v Mariboru v hiši Maistrova ulica št. 19. Ta sanatorij bo na razpolago mariborskim zdravnikom, ki žele zdraviti svoje paciente v sanatoriju. Sanatorij bo moderno opremljen in bo zadostoval vsem potrebam moderne medicine. S tem prevažnim korakom (n. pr. v Ljubljani so 3, v malem Celovcu sta 2 sanatorija) je zdravstveni odsek zadostil nujni želji in potrebi prebivalstva, razentega pa razbremenil vedno prenapolnjeno mariborsko bolnico.

Iz Medjimurja.

V Čakovcu je Jugoslovanska Matica zbrala doslej 11.000 K. Dne 1. febr. priredi veliko zabavo v zabavni dvorani restavracije Zrinski.

»Udruženje ratnih invalida« za Medjimurje priredi 6. tm. dobrodelno zabavo v korist vojnim invalidom v prostorih jugoslovanske čitalnice v Čakovcu.

Prosvjetno društvo za Medjimurje prične po novem letu z novim odločnim delom za izobrazbo naroda.

Celjske novice.

† Armin Gradišnik. Iz zdravilišča Lassnitzhöhe pri Gradcu je prišla včeraj žalostna vest, da je tanikal dne 2. tm. popoldne preminul nadučitelj celjske okoliške šole, g. Armin Gradišnik. Rojen 23. nov. 1858 na Vranskem, je učiteljeval v Senožčah 7 let, v Hrastniku poldrugo leto, od leta 1898 pa na tukajšnji okoliški šoli. Bolehal je že delj časa, odpovedali so mu živci, duševno pa je bil še vedno čil in svež, in slišali smo ga še zadnje čase ob marsikateri priliki, kako je z ognjevitostjo besedo posegel v razpravo, kako je navduševal mladino ali pa svoje stanovske tovariše v tovarišice za ideale. V nadi, da si okrepi zdravje, se je podal v sanatorij Lassnitzhöhe, kjer ga je, oddaljenega od rodne zemlje, ki jo je tako vroče ljubil, dohitela smrt. Bodi vrlemu možu ohranjen najlepši spomin, njegovi potrti rodbini pa izrekamo toplo sožalje!

Preiskava mleka in zabavljanje Cillierce. Ne spleča se odgovarjati na Cillierčine čenče, a treba je, da se občinstvo ne vara. Cillierčin skribent je načel, da se v Celju mleko ne preiskuje in da se menda še ni, odkar je izginila štajerska deželna uprava. Splošno je znano, da magistrat preiskuje po svojih činovnikih mleko vsak čas, če je treba, za kemične analize pa skrbi »kemična preskuševalnica« v Mariboru. Ako je dobil pisec krščeno mleko, naj bi se bil obrnil na magistrat, ki bi ga bil najradovoljnejše obvaroval škode. Pisec pa tega ni storil — prijetneje mu je zabavljati. Povdarek njegovega ocenjevanja vidimo v naglašanju štajerske deželne uprave, kar je posebno pomembno, če beremo kaj takega v »Cillier-Zeitung«. Tja jih vleče srce. Sicer se pa Cillierčinemu skribentu pozna, da je še v dobi, ko bi res potreboval stekleničko mleka — s cucerlom vred.

Aretirana sta bila te dni uslužbenca tvrdke Weiner na Glavnem trgu, Jakob Kresnik in Franc Pilihi, radi tatvine različnih predmetov v vrednosti okoli 1000 K na škodo tvrdke. Oddana sta bila v zapore okrognega sodišča.

Na Silvestrov večer se je zbralo ogromno slovenskega občinstva v Narodnem domu. Izmed sporeda so zlasti ugajale krasne tolovadne točke Sokola in pa od brata M. Benčana uprizorjena polnočna alegorija. Novo leto je pozdravil z nagovorom br. Smertnik. Za Jugoslov. Matico so nabrale sestre Sokolice 948 K. — Lastniki Nar. doma bodo brezpogojno morali misliti na povečanje dvorane. Od prireditve do prireditve vedno bolj se kaže, da nam je premajhna.

Umrla je dne 31. dec. v Celju (za Kresijo št. 5) gospa Ana Prelog, hišna posestnica, stara 53 let, vsled srčne napake.

Za Dijaško kuhinjo v Celju se je nabralo na trgovskem sestanku v četrtek 30. dec. pri Belem volu 137 K.

Dijaška kuhinja v Celju ima svoj občni zbor 4. januarja 1921 ob 18. uri v posojilnični dvorani Narodnega doma.

Nova ameriška filmska senzacija v Kino Gaberje. S filmoma: Fijaker št. 13 in Dedinja milijonov se je seznanilo občinstvo z novim tipom kinoprogramov. Prihajamo zopet z novo senzacijo te vrste pod tem naslovom: Kitajska pivnica. Film v 11 epizodah, pri katerem je torej naslov stranskega pomena; toliko več pa zato povedo podnaslovi posameznih epizod, ki se glase: Nenavadna ruda; Bo—li Jož govoril! Potek dogodkov; Razburljiv beg; Skrivnostni rudnik; Plen leva; V pesteh špijonov; V puščavi na smrt obsojen; Hudournik; V prepadu; Boj z ognjem. — Navedeni program je bil pravkar odigran v mariborskih kinematografih in je bil pravkar vzprejet z največjim odobravanjem in zadovoljstvom. Razdeljen je v 4 epohe in bo prvo predvajanje dne 4. januarja 1921. —

Turistika in šport.

Sportna veselica dne 5. tm. obeta vsem udeležencem obilo zabave in razvedrila. Zatorej vsi prijatelji športa v sredo večer v Narodni dom. Staro in mlado, vse pride na svoj račun. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Zimski sport. Drsalisti pri »Diehlu« in »Čolnikih«, ki jih oskrbuje letošnja sezona sportni klub »Celje«, ste otvorjeni. Vse ljubitelje tega športa vabimo, da posejajo v večjem in častnejšem številu imenovani drsalisti. Društveni člani plačajo na vstopnini K 2, nečlani K 3, dijaki (samo proti izkaznici) in otroci K 1. — Sportni klub »Celje«.

Sport. Izšla je št. 1. za l. 1921, s članki: Ob Novem letu, Nevarnost pri sankanju, Sankališče Belvedere v Boh. Bistrici, Smuka terminologija, in celo vrsto zanimivih sportnih novic. Dalje vsebuje slike: Vrh Stola v zimi, Panoramo kamniških Alp z Velike Planine, Smučarski klub Ljubljana pod Križko kočjo itd.

Sportni list v cirilici je pričel izhajati v Beogradu. V Zagrebu pa je izšel sportski koledar. Znamenje, kako velik je razvoj športa v Jugoslaviji.

Slovensko planinsko društvo je imelo 30. dec. v Ljubljani občni zbor. Iz poročil posnamemo, da je društvo izgubilo važne postojanke na Koroškem (Obir z vremensko postajo in podružnice v Borovljah ter Veli-kovcu) in na Notranjskem (Snežnik, Nanos, Javornik, Idrijo, Trento.) Lani je pristopilo krog 700 novih članov in jih ima sedaj 1720. Članarina se je zvišala od 12 na 24 K.

Sokolstvo.

Sokolski koledar. Pozivljamo sva društva, da javijo Savezu takoj število naročnikov sokolskega koledarja. Bratje, širite med članstvom sokolski tisk; nabirajte naročnike za Sokolski Glasnik, pri katerem bode velike važnosti tehniška priloga. Vsako društvo bi moralo za sokolske časopise določiti letno gotovo svoto ter jih brezplačno razdeliti med članstvom. Širite »Sokolica« med naraščajem. Od vas samih je odvisno, kakšen naraščaj si vzgojite. Vsako društvo mora naročiti po več izvodov Sokolice ter ga širiti med svojim naraščajem. Skrbite za sokolske knjižnice pri družtvih. Savez ima v zalogi mnogo preprobnih sokolskih knjig, ki bi jih moralo imeti vsako društvo. Bratje! na delo za sokolski tisk!

Sokolici št. 9 in 10 je ravnokar izšel z bogato vsebino. Med drugim opozarjamo vsa društva zlasti nanove proste vaje za moški in ženski naraščaj in vaje s palicami za moško deto, ki so obvezne za vsa društva v letu 1921. Pozivljamo vsa bratska društva, da takoj naroče po več izvodov Sokolice in pobirajo naročnino med naraščajem in člani. Z novim letom začne izhajati nov letnik »Sokolica«, ki bode stal leino 30 K. Naroča se pri upravnistvu Sokolice v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Sokolski Glasnik. Izšla je 1. štev. za leto 1921. Prinaša članke: Savez češkoslovačkog i južnoslovenskog sokolstva; o konačnom uredjenju sokolstva; poročilo o seji starešinstva JSZ. Od 1. marca naprej bo imel list mesečno tehnične priloge. Cena listu je odslej: s tehnično prilogo 70 kron, brez nje 50 kron letno.

Prosveta.

»Omladinac« Pod tem naslovom izdaja napredna jugoslovanska omladina ilustrovan časopis za književnost, znanost, umetnost in šport. Pri časopisu sodelujejo slovenski, hrvaški in srbski pisatelji, predvsem iz omladinskih vrst. Pretresajo se najaktualnejša vprašanja sedajnosti. S politiko se časopis ne bavi, ampak zasleduje predvsem nacionalno-kulturni, fizični, umni in moralni razvoj omladine. Izšle so dozdaj 3 številke. Izhaja 1. in 15. vsakega meseca. Posamezna številka stane 3 dinarje, naročnina za 3 mesece znaša 16, za 6 mesecev 30, za celo leto 58 dinarjev. Za dijake vseh šol je naročnina 2 dinarja za številko (torej 48 dinarjev na leto). Zelim, da bi tudi naša slovenska javnost pokretu omladine posvečala več pozornosti, zlasti z naročenjem njene revije, ki izhaja v Kragujevcu. Podrobnosti se izvedo v našem uredništvu, ki sprejema tudi naročila.

Dnevna kronika.

Za ravnatelja ljubljanskega opernega gledališča je imenovan g. Friderik Rukavina.

Nove poštné znamke pridejo v promet v prvi polovici januarja. Izdelane so v Ameriki. Dozdajne bodo v veljavi še do 1. aprila.

Nova notarska mesta so ustanovljena v Murski Soboti, Dol. Lendavi in Prevaljah.

V sredo, dne 5. januarja športna veselica v Narodnem domu!

97 novih poštno-brzovjernih poštaj otvorijo v najkrajšem času na ozemlju doslej okupirane Dalmacije in otokov.

Tobačna glavna trafika v Laškem št. 125 je razpisana do 26. jan. 1921. Jamščina 300 K.

Pouk v cirilici se s prihodnjim šolskim letom na naših ljudskih šolah prične že v drugem razredu.

Ljubljanska kloaka, nazvan »Večerni list«, je prenehal s 1. januarjem izhajati. Na njegovo mesto stopi kršćansko - socijalni delavski dnevnik »Novi čas«. Upamo, da bo dostojnejši nego je bil »Večerni list«.

Dopisi.

Bočna. Malokdaj pride od nas kak glas v časnike, ker smo potrpežljivi ljudje. Če se danes oglašamo, mora biti zadeva, katero hočemo spraviti v javnost, gotovo zelo važna, kar je tudi v resnici. Gre za pobiranje davka. Poprej je bila navada, da smo šli v davčni urad v Gornjigrad in tam na davčno knjigo plačali davke, ki so skoraj vsaki dan večji. V novejšem času pa dobivamo položnice poštnege čekovnega urada, s katerimi naj plačamo davek na pošti. Po predpisih poštnege ravnateljstva pa smemo na naši pošti plačati zneske samo do sto kron. Ker smo pa Bočani tako srečni, da se nam je davek predpisal v večjih svotah nego sto kron, moramo iti na poštni urad v Gornjigrad, da se tam iznebimo denarja. Kaj nas pa tam čaka? Na poštnege čekovne uradu je navadno toliko ljudi, da moramo silno dolgo čakati, včasih pa radi skrajšanih uradnih ur pri velikem navalu davkoplačevalcev niti na vrsto ne pridemo in moramo priti še enkrat v Gornjigrad. Ali ni to velika neumnost, da moramo plačevati davek na pošti, kjer je samo en uradnik, ki bi moral biti nastavljen samo za pošto in brzovjerno, ne pa v davkarji, kjer sedijo štirje uradniki? Ali ni narobe svet, da naj poštar poleg svoje službe še opravlja službo davčnih uradnikov? Pomisliti je še dalje, da se položnice lahko zgujbe, v davčni knjigi pa mora biti razviden podpis in plačilo davkov. Da davčni urad sploh ne sprejema, nam je neumljivo in smo radovedni, kdo je izdal tako naredbo. Najbolje bode, da se nekaj davčnih uradnikov opusti, pač pa nastavi več poštnege uradnikov, ki prevzamejo posle davkarije. Opozorjamo naše poslance na te albanske razmere. Naše potrpežljivosti bo kmalu konec.

Konjice. Odstopil je kot obč. gerent g. dr. Anton Prus. Na njegovo mesto je imenovan notar gospod Rado Jereb.

Šoštanj. Tu je na Novega leta dan streljal nase 25-letni klobučar Janko Šmigovec. Zadel je slabo. Strel je običaj v levi rami. Prepeljali so ga v celjsko bolnico. Baje so vzrok domači prepili.

Slov. Bistrica. Država je od naše mestne občine kupila vojašnico za 1 3/4 milijona kron. — Pri nas se hočejo naseliti tudi nune in že iščejo objekt, ki bi ga kupile. Ne vemo, če smo tega blagoslova ravno nujno potrebni.

Žetale. Tu je umrl 31. decembra mladi posestnik Simon Potočnik na sušici, ki si jo je nakopal pri vojaki in ki ga je podrla v prerani grob. N. v m. p.! — Pri Jos. Prahu so našli 29. decembra zjutraj v hlevu novorojeno dete ženskega spola. Občina ga je morala vzeti v oskrbo. Za materjo polzvedujejo orožniki. Baje je prišla iz Ptuja in zopet izginila. Lepa matil

Socijalna politika.

Skrb Amerikancev za dečo v Črni Gori. Ameriški Rdeči križ se je lotil človekoljubnega dela: v čeli Črni Gori se dnevno v 24 kuhinj kuhja za približno 9000 otrok. Število kuhinj bodo še povečali, da se bo kuhalo za 15.000 otrok. Prebivalstvo je navdušeno za to akcijo in pomaga pri delu. Odkar so začele delovati kuhinje, je narasel šolski obisk od 50 na 100%. V Cetinju bolniška strežnica vsak dan pregleda otroke v šoli. Ameriška šolska mladina je zbrala 200.000 frankov za zgradbo novih srednjih šol v Podgorici. V šoli bo vzdignjena spominska plošča v spomin na darežljivost ameriške dece.

Nad dva milijona dolarjev čiste stega dobička je dal banket, ki ga je

priredil bivši diktator za prehrano entente, Hoover, za pomoč v prehrani srednjeevropske dece. Banket se je vršil 30. dec. v Washingtonu.

Češkoslovaška proti izseljevanju. V svrhu preprečenja vedno naraščajočega izseljevanja v Ameriko pripravlja češkoslovaška vlada poseben izseljeniški zakon ter ustanovitev posebnih izseljeniških uradov.

1 milijon dinarjev za agrarne zadruge v Sloveniji in na Hrvaškem je določil minister za agrarno reformo kot brezobrestno posojilo. Do tega imajo v Sloveniji v prvi vrsti pravico dobrovoljci. Vstopiti morajo v agrarno zadruge, kakor je odredeno po naredbi o razdelitvi zemlje med dobrovoljce.

Beda v Nemčiji. Nemško časopisje opisuje težo gospodarskega in socijalnega življenja, katero živi nemški narod. Milijoni nemških očetov in mater gledajo z žalostjo na propadajočo svojo dečo. Statistika ne more nikdar podati zadosti jasne slike o nemškem pomanjkanju. Pravo sliko je mogoče dobiti samo na licu mesta. Ni treba iti v najbednejše kraje, nego cel srednji in obrtni stan živi bedno. Nastavljenci s stalno plačo nimajo krediti niti za kosček kruha. Iščejo postranske zaslužke s težkim telesnim delom. Učitelji delajo po pouku šest ur v industriji, saški pastori hodijo v premogovnike, stari profesorji iščejo službe kot vratarji v tovarnah, visokošolci so ponoči zaposleni kot tovarniški delavci. Vsi dobrodelni zavodi so prenapolnjeni. 30 odstotkov vseh nemških domov za dojenje je zaprtih, ker ni sredstev za vzdrževanje. Tuberkuloza se širi v preje najkrajše in najzdravejša stanovanja.

Novo zdravilišče za jetične ustanovi zagrebška mestna občina prihodnje leto v zagrebški okolici. Občina je določila v ta namen 700.000 K, vlada pa 600.000 K. Zdravilišče bo namenjeno v prvi vrsti za siromašne sloje.

Zadnja poročila.

Dr. Kukovec — minister za socijalno politiko.

Beograd, 1. jan. Danes razglasila nova kabineta lista kaže, da je dr. V. Kukovec prevzel zopet socijalno politiko; trgovino in industrijo je prevzel dr. Milivoj Jovanović (demokrat).

Minister dr. Stojanović težko obolel.

Beograd 1. jan. Finančni minister dr. Stojanović je obolel. Davi se mu je poslabšalo.

Beograd 2. jan. Dočim so zdravniki prvotno bili mnenja, da gre pri ministru Stojanoviću za težji slučaj influence, ki sedaj razsaja po Beogradu, se je pri ponovnem konzultu zdravnikov izkazalo, da je obolel na vnetju možganov in ledvic. Upajo, da bo radi svoje močne telesne konstitucije prestal krizo, v kateri se nahaja.

Muslimani pojdejo v vlado.

Sarajevo 3. jan. Danes je končal osrednji odbor muslimanske organizacije svoja posvetovanja. Odobreno je bilo stališče in postopanje parlamentarnega kluba poslancev, ki bodo sodelovali v taki vladi, v kateri bodo sodelovala vsa tri plemena našega naroda. Na ministrsko mesto kandidirajo mesto dr. Spaha novinarja Korkuta, za ministra za narodno zdravje pa dr. Kara Mehmedovića. Za tretje mesto so se pustile parlamentarnemu klubu proste roke.

Vlada za ureditev delavskega vprašanja.

Beograd, 2. jan. V parlamentarnih krogih se govori, da bo ena prvih skrbi nove vlade, sestaviti komisijo strokovnjakov, ki bo proučila delavsko vprašanje in predlagala odredbe za njegovo ureditev. Vlada dr. Vesnića je razgnala komunistično stranko, ki je pripravljala državni preobrat. Nobena vlada pa ne more biti nasprotna delu sindikatov v boju za izboljšanje gnetnega stanja.

Za pobljanje draginje in znižanje cen.

Beograd, 2. jan. Zastopniki radikalcev in demokratov so se sporazumeli, da mora nova vlada podvzeti energične korake za pobljanje draginje in znižanje cen. Dogovorjeno je, da se ustanovi posebna komisija, ki bo proučila vprašanje ter predlagala odredbe, ki jih je takoj podvzeti. Ravnotako je odločeno, da se predpisi glede razdelitve davkov revidirajo.

Skrb za prehrano beguncev.

Beograd 2. jan. Narodni poslanec Juraj Demetrović je odpotoval kot vladni zastopnik v Cirkvenico, da organizira prehrano beguncev.

Regent pojde v Bosno.

Belgrad, 2. jan. Regent Aleksander bo v kratkem odpotoval v Bosno in ostane nekaj časa v Ilidžah pri Sarajevu.

Dr. Trumbić se posveti odvetništvu.

Split 2. jan. Dr. Trumbić je večeraj na sestanku tovarišev izjavil, da se bo posvetil izvrševanju odvetniškega poklica.

Prevzetje okupiranega ozemlja v Dalmaciji.

Split 2. jan. Po informacijah iz poučenih krogov menijo, da bodo naše oblasti in vojaštvo dne 6. tm. pričele prevzemati dosedaj okupirano ozemlje.

Razkritja o komunističnih pripravah za revolucijo.

Beograd, 1. jan. Preiskave pri komunistih se nadaljujejo. Tekom večerajšnjega dne je bilo aretiranih okrog 100 oseb. Dokumenti, ki so se našli, so izročeni sodišču. Ko so oblasti zapirale Radnički dom, je došlo pismo s poročilom iz Banjeluke v Bosni, v kateri neki študent javlja, da je tam vse pripravljeno za revolucijo. Vlada bo storila vse, da izsledi osebe, ki so s tem v zvezi.

Komunisti pod firmo republikancev.

Beograd, 2. jan. Za danes ob 10. uri je bilo sklicano zborovanje republikanske stranke, katerega pa so se po veliki večini udeležili komunisti, ki so izrekli proti državi, za revolucijo vzklikali in se zborovanje, ki je bilo prepovedano, razpustila. Ker je množica pričela demonstrirati, je konjenica dobila povelje, da demonstrante razžene. V boju, ki je pri tem nastal, je bilo 11 orožnikov s kamenjem lahko ranjenih. Od demonstrantov so bile 4 osebe z orožjem lahko ranjene.

Komunisti v Dalmaciji.

Split, 2. jan. Ker je pokrajinska vlada sprejela proglas osrednje vlade glede komunističnega gibanja, je ukrenila vse potrebne odredbe za varnost. Dozdaj ni bilo v Dalmaciji nobenih znakov o pripravah za revolucijo. Povsod vlada red in mir. Komunisti so ustavili svoj list »Oslobođenje«.

Kapitulacija Reke.

Rim, 1. jan. V razgovorih reških odposlancev z generalom Ferrarjem, ki so se vršili včeraj v Opatiji, so se ugovarile zadnje podrobnosti, da urede sami vse, kar se tiče d' Annunzijeve osebe. Postopanje generala Caviglije je odposlance zelo zadovoljilo. Zagotovili so, da bodo skrbeli za izvedbo pogodbe in se najodločnejše postavili napram onim, ki bi to skušali preprečiti. Legijonarski zbori bodo takoj razpuščeni. Ko bo to izvršeno in ko odplujejo ladje, se redne čete umaknejo na mejo reške države.

Zadnje arditske lopovščine na Krku.

Cirkvenica, 2. jan. Na otoku Krku so vsi župniki dosedaj opravljeni cerkvene obrede v staroslov. jeziku. Arditi pa so ukazali, da morajo odslej vršiti to v latinskem jeziku. Izvajajo najgrši teror. Težko je dobiti kake vesti, ker tudi ovirajo ves promet.

Cirkvenica, 2. jan. Naknadno se izve, da je nekega dne prišlo na Krku do velikega spopada med arditi in med ljudstvom. Šest naših ljudi je bilo ubitih, več arditov ranjenih.

Upor v Mezopotamiji proti Angležem.

Moskva, 2. jan. Ljudstvo v Mezopotamiji se je uprlo angleškemu gospodstvu. Gibanje je v zvezi s turškimi nacionalisti.

Potresi v Ameriki.

London, 2. jan. »Daily Chronicle« poroča iz Buenos Airesa: Zopet poročajo o potresih, v katerih je bilo 7000 oseb ubitih ali poškodovanih.

Razne vesti.

Visoka najdenina. Kakor poročajo dunajski listi, je našel te dni nek mlad uradnik na Dunaju pred hotelom »Imperial« zavoj z 20.000 dolarji. Ko je vprašal, če ni morda kdo izmed gostov izgubil denarja, se je javil bogat Amerikanec, ki je poštenemu najditelju takoj izplačal 10% no nagrado, to je 2000 dolarjev. Ta nagrada pa znaša po sedanjih avstrijskih valutah več kot milijon kron.

Nov komet je odkril astronom Baado z zrcalnim teleskopom na hamburški zvezdarni. Novi komet izgleda kot zvezda-stalnica ter se 11 let pomika okoli solnca v ekscentričnih krogih. Komet, ki se nahaja sedaj v ozvezdju »riba«, bo v marcu 1921 najbližje solncu.

Svojo mater umoril je 30. dec. v Št. Vidu nad Ljubljano sin vdove, mesarice Franje Cirmanove, ki je vojak. Mati se je hotela baje v drugič poročiti. Zaklal jo je z bajonetom.

V Rusiji razsaja legar. Glasom statističnih podatkov o zdravju v Rusiji, ki jih je objavil zdravstveni urad, je v Sibiriji, sovjetski Rusiji in Ukrajini obolelo na pegastem legarju 3.950.000, na navadnem legarju 3.465.000 oseb.

Narodno gospodarstvo.

Dvodnevni praktični sadjarski tečaji v celjskem okraju.

Sadjarsko nadzorništvo v Celju priredi januarja, februarja in marca 1921. l. po raznih občinah celjskega okraja več dvodnevni praktični sadjarski tečaji za fante in odrasle sadjarske interese. Tečaji se bodo vršili le v tistih občinah, kjer se bo zglasilo najmanj 15 udeležencev. Priglasila (zadostuje dopisnica), v katerih naj bo naveden natančen naslov pri-glasenca in občina, v katero spada, sprejema sadjarski pododsek poverjenosti za to komisijstvo v Ljubljani, do 10. januarja 1921. V prihodnji številki »Kmetovalca« bo potem objavljen spored tečajev, iz katerega bo vsak priglasenec razvidel, katere dneva pride na vrsto njegova občina. Tečaji se bodo vršili po možnosti v šoli ali pa na kakem drugem primernem prostoru (društvo, domu itd.), ki naj ga preskrbi županstvo. Teoretični in praktični pouk se bo vršil po sledečem načrtu: 1. dan od 8.—10. ure: Predavanje: Sadna plemena in vrste. Vzgoja sadnega drevja. Požlahtnjevanje. Precepljanje. Od 10.—12. ure: Praktične vaje v sadovnjaku. Požlahtnjevanje, zlasti precepljanje starejšega sadnega drevja. Od 14.—15. ure: Predavanje: Oskrbovanje mladega sadnega drevja. Novi nasadi. Saditev, gnojenje, obrezovanje, varstvo. Napake. Od 15. do 16. ure: Praktične vaje v sadovnjaku po dopoldanskem predavanju. 11. dan od 8.—10. ure: Predavanje: Oskrbovanje odraslega sadnega drevja (snaženje, gnojenje, pomladitev, varstvo itd.). Od 10.—12. ure: Praktične vaje v sadovnjaku po dopoldanskem predavanju. Od 14.—15. ure: Predavanje o spravljaju sadja, o ravnanju z namiznim sadjem in o sadni uporabi z ozirom na krajevne razmere.

Avstrijska državna imovina v naši kraljevini. Vso imovino, premično in nepremično, ki je bila prej last Avstrije, na teritoriji naše države je smatrati sedaj kot splošno državno last, s katero razpolagati ima pravico vlada naše kraljevine.

Morska sol. Danes se pri nas prodaja po večini tkzv. nemška sol, ki stane na drobno 8 K za kg. Iz razlogov varčnosti se mnogi ogrevajo za konzum morske soli. Priznati je treba, da je morska sol kvalitativno boljša nego tkzv. nemška. V ceni pa je razlika še večja; morska sol se dobi na debelo že po 5 K 40 v, kar bi odgovarjalo ceni 6 K za kg na drobno. To znači, da je kvalitativno več vredna morska sol pri kg 2 Kcenejša nego nemška. Pri našem malem človeku prihaja ta razlika znatno v poštev in gospodinje, ki so pri nas pred vojno skoraj izključno rabile morsko sol, ker mnogo več zaleže, zopet povprašujejo po njej.

Promet med Jugoslavijo in Madžarsko se vzpostavi pričetkom januarja. Pogajanja so trajala od 17. septembra. Tranžitni promet pojde preko Subotice. Med Budimpešto in Beogradom ter Budimpešto in Zagrebom se uvedeta dva para brzovlakov.

Nacionalizirana tvornica. V Subotici se je tvornica za železne in kovinske izdelke, osnovana od Madžarov in Nemcev, nacionalizirala. Večino delnic je prevzela Prva hrvatska štedionica.

Kdaj je plačati davke? Finančna delegacija objavlja uradno, da je minister za finance na podlagi člena 96 finančnega zakona za leto 1920/21 odredil, da se vsi davki, ki odpadejo za

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle
pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, širo
in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večji-
mi kraji v tu- in inozemstvu.

Edina slovenska specialna
trgovina z barvami in laki.
Agentura in komi-
sijsko podjerie.

Iv. Ferlež & Celje
Narodni dom

447 156-96

Trgovina z lesom in drvni
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov. kreditna in stavbna
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

v Celju

"LASTNI DOM"

Rezervni zaklad 80.000 K.

401 156-97

Denarni promet 60.000.000 K.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po
štiri in pol od sto (4 1/2 %)

čas od 1. januarja do 31. maja 1921,
razen davka na poslovni promet in
davka na vojne dobičke, brez ozira na
zapadlost po dosedajšnjih predpisih iz-
terijajo prisilnim potom po preteku 14
dni, ko se tozadevna odredba objavi
po občinah. Za leto 1921 še nepred-
pisane davke je plačati po višini zad-
njega predpisa.

Kultura tobaka v Sloveniji. Kar-
kor razglasa uprava državnih mono-
polov, se bo poskušalo kulturo tobaka
razširiti tudi na slovenske pokrajine.
Za gojenje tobaka sta določena na
Kranjskem politična okraja Črnomelj
in Novo mesto, na Štajerskem celjski,
konjiški, brežiški, ptujski, mariborski
in ljutomerski okraj ter celo Prek-
murje. Vsak producent se mora zave-
zati, da bo vzgojil najmanj 2.000 to-
bačnih stebel. Gojitev tobaka v krajih
ki niso za to določeni, pa je dovoljeno
le tedaj, ako se izpolnijo zakoniti po-
goji in če v to privoli uprava mono-
polov. Odkupna cena tobaka je za Slo-
venijo in Prekmurje določena tako-le:
za izredno kvaliteto po 7 dinarjev za
kilogram s 100 % draginsko doklado,
pridelek prve vrste kilogram 5 dinar-
jev, druge vrste kilogram 3 dinarje,
tretje vrste kilogram 2 dinarja in pri-
delek četrte vrste kilogram 1.50 di-
narja — za vse vrste pa še 100 od-
stotkov draginske doklade.

**Ne dajajte mladini alkoholnih
pijač!** Poverjenišvo za socialno skrb
je izvedelo, da se naredbe glede pre-
povedi točenja in prodaje žganih opojnih
pijač mladini izpod 18. leta sploh ne iz-
polnjujejo. Posamezni gostilničarji in
drugi prodajalci žganih opojnih pijač
se prav nič ne ozirajo na to naredbo,
temveč prodajajo alkoholne pijače vsa-
komur, kdor le more plačati. Ker pa
je v interesu državne avtoritete in ljud-
ske blaginje nujno potrebno, da se do-
ločbe te naredbe najatančneje izpol-
njujejo, opozarja poverjenišvo na ta
dejstva s pripombo, da se mora za iz-
vrševanje citirane naredbe najenergič-
neje nastopiti ter bo kršitelje doletela
občutna kazen.

Radi likvidacije avstro-ogrske banke
je za 10. tm. sklicano na Dunaj zborovanje
upnikov, zastopnikov avstro-ogrske banke
i zastopnikov avstrijske in madžarske vlade.

»Jugoslovanska paroplovna družba«
se bo imenovala odslej parobrodarska
družba, ki je pripadla po londonski pogodbi
s svojim plovnim parkom Jugoslaviji.

Anglo-madžarska sladkorna tovarna
v Červenci (Bačka) se je nacionalizirala
in se imenuje sedaj »Červenška sečernar«.

Izvoz 15.000 vagonov žita v ino-
zemstvo je dovolil finančni komite v
Beogradu.

Plovbo po Donavi je obnovila Rumu-
nija.

Metrični sistem se glasom dekreta
sovjetske vlade uvede v Rusiji s 1. jan. 1924
splošno, v državnih obratih pa že od leta
1922 naprej.

Zunanja trgovina kraljevine SHS.
Po dozdajšnjih statističnih podatkih je v prvih
6 mesecih l. 1920 znašal uvoz v našo državo
1.850.164.633 dinarjev, izvoz iz države pa
465.086.161 dinarjev. Uvažalo se je največ
blago za obleke, izvažal pa les in lesni
izdelki. Največ se je izvozilo v Italijo
(48.61%), potem v Avstrijo (32.86%), dalje
v Orško (3.95%), Češkoslovaško (3.13%),
Francosko (2.62%), Bolgarsko (2.42%),
Svico (1.92%), Nemčijo (1.67%), Poljsko
(1.05%), Ogrsko (0.63%), Egipt (0.46%),
Ameriko (0.38%), v Dansko, Albanijo, Ru-
munijo in Belgijo (skupaj 0.30%). V me-
secih od julija do septembra se je uvozilo
za 726.042.439 din., izvozilo za 245.367.944
din. Naša trgovinska bilanca napram ino-
zemstvu je torej v visoki meri pasivna.
Vzroki so: 1. velika potreba blaga kot po-
sledica vojne, 2. gospodarska organizacija je
slaba, 3. ni bilo smotrene gospodarske po-
litike, 4. dvoje valut, kar je kvarilo kalku-
lacije, 5. nezadostna prometna sredstva, 6.
velike izvozne carine. Tako je carinski do-
hodek v trimesečni dobi od jul. do sept.
pri uvozu v vrednosti 726.042.499 din. zna-
šal 66.223.850 din. (9.12%), pri izvozu od
245.367.944 din. pa 47.445.660 din. (19.78%),
dočim bi bilo naravno, da bi bil carinski
dohodek pri izvozu večji.

**Novo planinsko kočjo na Pohor-
ju** je zgradila podravsko podružnica
Slov. plan. dr. pri Sv. Arehu. To je
poleg Ruške kočje in Planince tretja
koča.

Ob sklepu lista.

Minister dr. Stojanović
umrl.

Beograd, 3. jan. Minister
financ dr. Kosta Stojanović
je danes umrl.

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.
Urednik: Vekoslav Spindler.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Gospodična

dovršila trgovsko šolo, govori hr-
vatski in slovenski išče mesta v
kakšnem uradu, kot **kontoristiin-
ja** ali **blagajničarka**. Nastopi
tako. Naslov v upravnistvu lista
pod »bo«.

Dotična znana oseba ki je
na Silvestrovem večeru v Nar. domu pomo-
toma vzela svilen torbic z denarjem in
ključki, se opozarja, da jo nemudoma odda
pri hišnici Nar. doma, ker bi se sicer moralo
sodnijsko postopati.

Kočijaž

popolnoma vaje ravnanja s konji, se
tako sprejme pri tvrdki R. Stermecki,
Celje.

Naznanilo!

BRATA KNEZ

Naznanilo!

zlatarja in draguljarja
si dovoljujeta slavnemu občinstvu naznaniti, da sta otvorila v Celju, v
Gospodski ul. 24 (g. Nasko) zlatarsko in draguljarsko
delavnico in bodeta izdelovala vsa v to stroko spadajoča
— nova dela kakor tudi vsa popravila najhitreje in po solidni ceni. —

Imate bolečine? V obrazu? v cellem
telesu? Vaše mišice in živci Vam odpo-
vedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza
Fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali
2 veliki steklenici 42 K. Državna trošarina
posebej.

Ali trpite na počasni prebavi?
Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu
pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice!
6 škatlic 18 K. Prava, želedec okrepujoča
švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot
in poštnina posebej, a najceneje. Evgen
V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 356,
Hrvatska.

**MIŠI, podgane, ste-
nice in šurke**
fer ves mrčes

mora poginiti, če se vporabljajo moja preiz-
kušeno najboljša in povsod hvaljena sredstva.
kakor: Za poljske miši 12 K, za podgane in
miši 12 K, šurke posebno močna vrsta
20 K, posebno močna tinktura za stenice
12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti
mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem
pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri ži-
vini 5 in 12 K, prašek za uši v obleki in
perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na
sadiju in zelenjadi (uničevalec rastlin) 10 K,
prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti
garjam 14 K. Pošlji po povzetju Zaved
za eksport

M. Jünker, Zagreb 37, Petrinjska
ulica 3. 465 43

**Stavbeno in galan-
terjsko kleparsivo**
Ant. Josta nasi.

Franjo Dolžan
Celje

26 Kralja Petra cesta 3
nasproti »Belega vola« 95
Prevzema vsa v stroko spadajoča
dela. Izvršitev točna in solidna.

Ivan Strelec

tapetnik v Celju, Samostanska ul. 2.
Prevzame vsa tapetarska dela, kakor napravo
žimnic, tapetniških mobilij itd. Popravila iz-
vršuje točno in ceno. Točas v zalogi morska
205 trava, afrik in žima za modroce. 50-36

SALAME
prve vrste
sveže blago
in jako okusne.
dobiva se povsod
Prva hrvatska tvornica salam,
suhega mesa in masti
M. Gavrilović sinovi
d. d. Petrinja.

Na debelo in drobno
kupite najbolje pri tvrdki
Janko Bovha

Celje, Kralja Petra c. Celje,
papir, zvezke, svinčni-
ke, peresa, radirke in
vse druge šolske in pi-
sarniške potrebščine. 35

Kmetovalci pozor!

Neverjetne uspehe dosežete pri
praščih, govedi i. t. d., ako prime-
šate krmni redilni prašek **REDIN**
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Pohištvo
se prodaja

iz trdega in
mekkega lesa.
Baumgartner,
Teharje.

1633 3-3

Za gostilničarje in vinske trgovce se
priporočajo stara, močna črna in bela

dalmatinska
VINA

katera so vsled svoje visoke gradacije
in dobrega okusa tudi najprikladnejša
za zboljšanje slabjših vrst vina. 42

Ivan Matković,
zaloga dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
Samo na debelo.

Tužnim srcem naznanjamo, da je gospod

Armin Gradišnik

naučitelj in šolski vodja celjske okoliške ljudske šole, 2. jan. 1921,
v 63. letu po dolgi mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo v sana-
toriju Lassnitzhöhe pri Gradcu.

V slučaju, da se truplo pokojnika prepelje v domovino, se
pogreb pravočasno naznani.

CELJE, dne 3. jan. 1921.

Žalujejoči ostali.